

DE MOEITE WAARD IN ONDERWIJSONDERZOEK

Oktober 2025

Samenvatting van onderzoek "Modern Vreemde Talen en Basisvaardigheden" - Aziliz Pierre (2025)

Dit onderzoek richt zich op de vraag *hoe het onderwijs in moderne vreemde talen (MVT) binnen de SVOK-scholen kan bijdragen aan de ontwikkeling van de taalvaardigheid van leerlingen*. Het sluit aan bij het landelijke *Masterplan Basisvaardigheden* (OCW, 2022), dat beoogt de dalende taal- en rekenvaardigheid van middelbare scholieren te keren.

Theoretisch kader en opzet

De theoretische basis van het onderzoek was o.a. de *linguïstische interdependentiehypothese* van Cummins (1971), maar vanzelfsprekend ook modernere auteurs. Cummins stelt dat kennis van verschillende talen niet los van elkaar in het brein wordt opgeslagen, maar gebruikmaakt van een gedeelde onderliggende taalbasis. Dit betekent dat het leren van een vreemde taal ook de beheersing van de moedertaal versterkt – en omgekeerd. En ook kan de beheersing van de moedertaal de verwerving van een nieuwe taal in de weg staan. Daarmee en daarom kunnen MVT-lessen een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van taalvaardigheid als basisvaardigheid. Het bewust omgaan met taal – het nadenken over hoe taal werkt en hoe talen met elkaar samenhangen – speelt daarbij een centrale rol.

Onderzoek en bevindingen

Met een mixed-methods-aanpak zijn vragenlijsten, lesobservaties en interviews afgenomen onder MVT- en Nederlandsdocenten binnen SVOK. De nadruk lag op de onderbouw, waar volgens *De Staat van het Onderwijs* (2024) de grootste taalachterstanden ontstaan en wordt meegenomen in de gehele schoolcarrière.

De resultaten laten zien dat MVT-docenten *tekorten in taalvaardigheid* (met name op het gebied van grammatica en woordenschat) ervaren als belemmerend voor het leren van een vreemde taal. Er is bovendien *weinig structurele afstemming* tussen de vakken Nederlands en MVT over grammaticaonderwijs, leesmotivatie en taalbeoordeling. Tegelijkertijd blijkt dat juist de MVT-lessen, door hun focus op taalstructuren, woordbetekenis en communicatie, veel kansen bieden om leerlingen taalvaardiger en taalbewuster te maken.

Het onderzoek laat zien dat *taalvergelijking* en het expliciet bespreken van taalverschillen krachtige leermomenten opleveren. Leerlingen leren niet alleen beter communiceren in een vreemde taal, maar ontwikkelen ook inzicht in hun eigen taalgebruik en denken over taal. Dat draagt tevens bij aan *breder burgerschapsbesef* en een open houding tegenover andere talen en culturen. Want burgerschapsbesef is ook een basisvaardigheid waarvan het niveau daalt.

Conclusie:

MVT-onderwijs kan een krachtige motor zijn voor de verbetering van taalvaardigheid, mits scholen expliciet inzetten op taalbewustzijn, samenwerking tussen vakken en betekenisvol taalonderwijs.

Praktische aanbevelingen voor docenten en management in het voortgezet onderwijs

1. Bevorder structurele samenwerking tussen taaldocenten;
2. Integreer taalbewustzijn expliciet in de MVT-lessen;
3. Stel lezen en vergelijken van talen en reflectie op taalvormen centraal;
4. Positioneer de MVT-docent als taalcoach die bijdraagt aan basisvaardigheden en burgerschapsvorming.

De moeite waard

JAC. P. THIJSSE
COLLEGE

